

On són els independentistes?

Una de les preguntes més repetides després de les eleccions ha estat on eren tots els independentistes que s'havien mobilitzat per les consultes o que s'havien manifestat el 10 de juliol. La pregunta, que no neix de la simple voluntat de saber-ne la resposta, sovint ha tingut un to insidiós, com volent dir que potser tot plegat era un bluf i que no n'hi havia per tant. I s'ha tornat a suggerir que això de l'independentisme no havia estat més que una resposta lligada a l'emprenyament per les provocacions habituals: ja se sap com som els catalans, sempre proclius als focs d'encenalls, però després abocats a les reaccions porugues i, per tant, al vot assenyat.

La pregunta, no cal dir-ho, és legítima i fins i tot sembla lògica, vistes les expectatives creades. Però abans de respondre-hi, hi faré dues consideracions. En primer lloc, les altes expectatives sobre la possible incidència de l'independentisme en les eleccions va ser més conseqüència de les moltes advertències en contra d'aquest "perill" que no pas de la mateixa capacitat dels partits independentistes per crear-les. Probablement, l'independentisme va acabar convençut de tenir una força exagerada a la vista de les moltes prevencions que provocava, començant per l'eslògan d'un PSC presentat com a dic de contenció sobiranista, passant per l'espantall que agitava el PP o les crides al vot útil de CiU. En segon lloc, hi ha el fariseisme inacceptable de tots aquells que es van passar setmanes recordant que aquestes eleccions no anaven d'independència sí o no, i que la menystenien assenyalant-ne la dimensió frívola, les divisions internes o els defectes dels candidats. Que ara facin l'orni i preguntin on són els independentistes, com si no hi haguessin tingut cap paper, és una gran impostura.

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

Ara bé, crec que des de l'independentisme cal ser capaços de respondre la pregunta sense cap mena d'acomplexament. I per fer-ho començaré per una confidència per demostrar que la meua reflexió d'ara no és acomodaticia en funció dels "mals" resultats. El desembre de 2008 vaig tenir una conversa amb uns amics dels que promovien Reagrupament, llavors en una fase molt primerenca. Es parlava d'un moviment més que no pas d'un partit, però en saber que comptaven presentar-se a les eleccions de 2010, els vaig respondre que em semblava precipitat perquè una oferta política seriosa necessitava un grau de maduració en els continguts i en la tria de candidats que difícilment es podia completar en aquest període de temps. Això és el que he seguit pensant des de llavors: he dit a tot-hom qui m'ha volgut escoltar que l'independentisme no s'havia de presentar a aquestes eleccions. El risc de populisme, d'enfilar líders amb perfils "salvapàtries" o, en cas d'èxit, d'acabar sucumbint a les tensions de la vida parlamentària, em semblaven massa grans. No sé si els fets em donen la raó, però segueixo pensant que hi ha hagut precipitació. Entenc que es pensés que ara era un moment oportú i que, com s'ha dit, o ara o mai. Però aquest dilema que no fa altra cosa que convidar a la frivolitat i crear frustració. Objectivament parlant, la precipitació ha sigut la mare de l'oportu-

nisme, de la divisió inútil i de l'ambició de curta volada. Tot molt humà, però d'un cost elevat quan no es disposa de recursos abundants.

Així doncs, ¿s'han evaporat tots aquells independentistes que havíem vist a cada cantonada? De cap manera. Quan hom s'allibera de la dependència colonial mental, quan arribes al convenciment que no tan sols t'agradaria la independència del teu país sinó que convé amb urgència i la veus possible, ja no hi ha marxa enrere i l'assumeixes com un deure. Hi ha catalanistes emprenyats, sí. Però els independentistes solen ser catalanistes alliberats de tot emprenyament, o en vies de desprendre-se'n. Per tant, les eleccions no han cremat als qui aspiren a la independència: hi som tots, sense baixes. I arreu. D'ERC a Solidaritat, d'ICV a CiU i, no en tinc cap mena de dubte, al PSC. A part, és clar, dels que es van abstenir i dels que no han obtingut representació. De manera que, lamentant-ho pels qui voldrien utilitzar els resultats per volatilitzar l'independentisme, en el recompte hi som tots, si no algun més.

I què ha de fer l'independentisme ara? En primer lloc, en una societat complexa com la catalana, seria absurd esperar que només tingués una veu pública. ERC ha de recuperar el seu espai, Solidaritat l'ha de buscar, i hi ha lloc per a les CUP i per moviments cívico-polítics com Reagrupament i altres. I fins i tot CiU acabarà havent de trobar la seva via. La somniada unitat no tan sols és impossible, sinó que seria perniciosa per a la pluralitat democràtica. En segon lloc, cal que el projecte independentista maduri, que s'ompli de contingut i que tingui un o diversos fulls de ruta plausibles. I, finalment, cal fer una intensa tasca tant de difusió dins del país com internacionalment, i de pressió sobre les decisions polítiques a tots els nivells de l'Administració. Que on són els independentistes? Per tot arreu. ■